

استقرار اجرای خط‌مشی عمومی

مؤلف:

فرج‌الله رهنورد

ساناز رهنورد

عنوان و نام پدیدآور: استقرار اجرای خط‌مشی عمومی / فرج... رهنورد، ساناز رهنورد.

سرشناسه: رهنورد، فرج‌اله

مشخصات نشر: تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۹۷.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۱۹-۱۷-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: سیاست‌گذاری

موضوع: مدیریت دولتی

موضوع: برنامه‌ریزی سیاسی

شناسه افزوده: رهنورد، ساناز

شناسه افزوده: مرکز آموزش مدیریت دولتی

ده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۵۸۵/۹ H۹۷

رده‌بندی دیویی: ۳۲۰/۶

شابک: ۵۵۱۸۰۹۵ کتابشناسی ملی

استقرار اجرای خط‌مشی عمومی

تألیف: فرج... رهنورد، ساناز رهنورد

ناشر: مرکز آموزش مدیریت دولتی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

فروشگاه و نمایشگاه کتاب

تهران خیابان کریمخان زند، استاد نجات‌اللهی شمالی، شماره ۱۹۸

تلفن: ۴۲۵۰۱۷۵۱ - ۸۸۹۰۷۶۰۷

رایانامه: Bookstore@smtc.ac.ir

دفتر تدوین و نشر منابع علمی و آموزشی

تلفن: ۴۲۵۰۱۴۵۲ - ۴۲۵۰۱۴۵۱

وبگاه مرکز: www.smtc.ac.ir

پورتال انتشارات: www.nashr.smtc.ac.ir

فهرست

۹	پیش گفتار.....
۱۱	فصل اول. نظریه اجرای خطمشی.....
۱۲	تعریف خطمشی.....
۱۳	فرآیند خطمشی گذاری.....
۱۷	دلالت‌های ضمنی خطمشی عمومی.....
۱۸	تعریف اجرای خطمشی.....
۱۸	رویکردهای اجرای خطمشی.....
۲۲	بوروکراسی: مجری یا خطمشی گذار.....
۲۲	نظریه های تأثیر گذار بر اجرای خطمشی.....
۲۷	قضاوت در مورد اجرای خطمشی.....
۲۸	نظریه اجرای خطمشی.....
۲۹	پرسش های فصل.....
۳۱	فصل دوم. چارچوب ها، نظریه ها و مدل های اجرای خطمشی.....
۳۳	نگاشت روبه جلو و عقب.....
۳۴	مقایسه نظریه ها.....
۳۵	مدل های اجرای خطمشی.....
۶۰	بروتکل پنج گانه ناچم.....
۶۱	مدل قوسی شکل.....
۶۲	مدل گیاجینو و کاکاباداسه.....
۶۳	مدل ون بورن: مدل شبکه خطمشی.....
۶۶	مدل هاوالت و رامش.....
۷۰	مدل فیکسن و همکاران.....
۷۰	مدل بویان و همکاران.....
۷۲	مدل میرز و همکاران.....
۷۳	نظریه تعامل زمینه‌ای.....
۷۷	مدل وینتر.....
۷۸	فرآیند تدوین خطمشی.....
۷۹	طرح خطمشی.....
۸۰	رفتارهای بوروکراتهای سطح خیان.....
۸۰	نتیجه گیری.....
۸۴	پرسش های فصل.....
۸۵	فصل سوم. ابزارهای اجرای خطمشی.....
۸۶	اجرای موفقیت آمیز خطمشی.....
۸۶	ابزارهای خطمشی.....
۸۷	انواع ابزارهای خطمشی.....
۸۸	گونه شناسی ابزارهای اجرای خطمشی.....
۹۴	منطق انتخاب ابزار.....
۹۵	دیدگاه های اجرای خطمشی عمومی.....
۹۸	اجرای غیر متمرکز خطمشی.....
۹۸	تاکتیک های اجرای خطمشی.....
۱۰۱	ماورای رویکرد ابزاری.....
۱۰۳	پرسش های فصل.....

۱۰۵	فصل چهارم. سبک‌های اجرای خط‌مشی
۱۰۵	خط‌مشی برای اجرا
۱۰۶	دنیای واقعی اجرای خط‌مشی
۱۰۵	دو نگاه متفاوت
۱۰۶	روابط میان سازمانی
۱۰۶	اجرای یکپارچه خط‌مشی
۱۰۹	شکلهای یکپارچه‌سازی
۱۱۰	پشتیبانی دولت الکترونیک از خط‌مشی‌گذاری یکپارچه
۱۱۱	یکپارچه‌سازی در اجرای خط‌مشی‌ها
۱۱۲	هم‌ترازی استراتژی و خط‌مشی
۱۱۵	سبک‌های خط‌مشی
۱۱۹	توصیه‌های اجرای خط‌مشی
۱۲۰	پرسش‌های حل
۱۲۱	فصل پنجم. ظرفیت‌سازی برای اجرای خط‌مشی
۱۲۱	تعریف ظرفیت
۱۲۲	ظرفیت‌سازی
۱۲۳	اهداف ظرفیت‌سازی
۱۲۳	عناصر کلیدی ظرفیت‌سازی
۱۲۴	اصول ظرفیت‌سازی
۱۲۵	سطوح ظرفیت‌سازی
۱۲۶	عوامل محیطی تأثیرگذار بر ظرفیت‌سازی
۱۲۶	چارچوب ظرفیت‌سازی
۱۲۷	مدلی برای ظرفیت‌سازی سازمان‌های غیرانتفاعی
۱۲۹	مدل ظرفیت‌سازی
۱۳۰	کاهش ظرفیت اجرای خط‌مشی
۱۳۳	راهکارهای توسعه ظرفیت اجرای خط‌مشی
۱۳۴	ظرفیت‌سازی نیروی کار
۱۳۵	پرسش‌های فصل
۱۳۷	فصل ششم. شبکه‌گرایی در اجرای خط‌مشی
۱۳۷	مشارکت شهروندان در اجرای خط‌مشی
۱۳۸	مفهوم شبکه خط‌مشی
۱۳۹	عوامل جلوبرنده شبکه خط‌مشی
۱۴۰	مزایا و معایب رویکرد شبکه‌ای
۱۴۱	گونه‌شناسی شبکه‌های خط‌مشی
۱۴۲	شبکه اجرای خط‌مشی
۱۴۳	زمینه شبکه‌ای در اجرا
۱۴۴	شبکه اجرا به‌مثابه اقتصاد سیاسی
۱۴۶	دولت شبکه‌گون یا دولت تفویضی
۱۴۷	الزامات شبکه‌گرایی در اجرای خط‌مشی
۱۴۸	ابعاد دولت شبکه‌گون
۱۴۸	سطوح شبکه خط‌مشی
۱۴۹	پرسش‌های فصل
۱۵۱	فصل هفتم: حاکمیت و اجرای خط‌مشی
۱۵۲	تعریف حاکمیت

۱۵۳	حاکمیت ضعیف
۱۵۵	حاکمیت ضعیف و موانع اجرا
۱۵۶	تعالی حاکمیت
۱۵۷	حاکمیت و تهی شدن حکومت
۱۵۸	گونه‌شناسی حاکمیت
۱۶۰	حاکمیت شبکه‌ای
۱۶۳	حاکمیت ترامپی
۱۶۴	حاکمیت شبکه‌ای و دموکراسی
۱۶۷	مسئله دموکراسی در حاکمیت شبکه‌ای
۱۶۹	پاسخگویی در حاکمیت شبکه‌ای
۱۷۰	محدودیت‌های حاکمیت شبکه‌ای
۱۷۲	حاکمیت ترامپی در جامعه شبکه‌ای
۱۷۳	بخش مردم و حاکمیت شبکه‌ای
۱۷۵	مدیریت شبکه
۱۷۵	حاکمیت عملیاتی
۱۸۰	پرسش‌های فصل
۱۸۱	فصل هشتم: هماهنگی بین سازمانی در اجرای خطمشی
۱۸۱	تعریف هماهنگی بین سازمانی
۱۸۲	سنجش هماهنگی بین سازمانی
۱۸۶	عوامل مؤثر بر هماهنگی بین سازمانی
۱۸۹	هماهنگی بین سازمانی در اجرای خطمشی
۱۹۲	به هم وابستگی سازمان‌ها در اجرای خطمشی
۱۹۳	نهادها در اجرای خطمشی
۱۹۶	سازوکارهای هماهنگی بین سازمانی
۱۹۸	حاکمیت همکاری
۱۹۸	پرسش‌های فصل
۱۹۹	فصل نهم: اجرای خطمشی‌های جهانی
۱۹۹	حاکمیت جهانی
۲۰۱	دیدگاه‌ها نسبت به حاکمیت جهانی
۲۰۲	واقع‌گرایی نوین
۲۰۳	کثرت‌گرایی
۲۰۳	لیبرالیزم
۲۰۳	سولیداریسم
۲۰۴	مردم‌سالاری جهانی
۲۰۴	حاکمیت خانگی در دنیای جهانی‌شدن
۲۰۷	اجرای خطمشی فراملی
۲۰۸	نقش سازمان بین‌المللی در اجرای خطمشی جهانی
۲۱۰	تعارض خطمشی‌های جهانی با جهت‌گیری ملی
۲۱۱	پرسش‌های فصل
۲۱۳	فصل دهم: اجرای خطمشی عمومی در ایران
۲۱۴	فرایند اجرای خطمشی عمومی
۲۱۸	نظارت بر حسن اجرای خطمشی‌های کلی
۲۱۹	نظارت بر حسن اجرای خطمشی‌های عمومی
۲۲۰	سلسله‌مراتب خطمشی‌ها در ایران

۲۲۳	وزیر در نقش مجری خطمشی
۲۲۴	حالشهای وزیر در اجرای خطمشی
۲۲۷	عوامل مؤثر بر اجرای خطمشی در ایران
۲۲۸	پرسش‌های فصل
۲۲۹	فصل یازدهم: تحلیل اجرای خطمشی
۲۳۰	تعریف تحلیل اجرای خطمشی
۲۳۲	انواع تحلیل خطمشی
۲۳۲	تحلیلی از خطمشی
۲۳۳	تحلیل برای خطمشی
۲۳۴	رویکردهای تحلیل خطمشی
۲۳۷	شیوه‌های تحلیل خطمشی
۲۴۰	ارزشیابی پیامد و اجرای خطمشی
۲۴۱	تحلیل برونداد خطمشی
۲۴۲	مدل‌های تحلیل خطمشی
۲۴۴	چارچوب تحلیل یکپارچه خطمشی «دان»
۲۴۶	چارچوب تحلیل و ارزیابی اجرا
۲۴۹	پرسش‌های فصل
۲۵۱	فصل دوازدهم: تحلیل شبکه خطمشی
۲۵۱	تعریف تحلیل شبکه خطمشی
۲۵۴	سنجه‌های شبکه
۲۵۵	نقش شبکه‌ها در اجرای خطمشی
۲۵۶	مدیریت شبکه
۲۵۸	شبکه خطمشی‌گذاری در ایران
۲۶۰	بازنگری در شبکه خطمشی درون دولتی
۲۶۰	پرسش‌های فصل
۲۶۱	فصل سیزدهم: ارزشیابی اجرای خطمشی
۲۶۱	مفهوم ارزشیابی
۲۶۴	ارزشیابی خطمشی
۲۶۵	چرخه ارزشیابی خطمشی
۲۶۶	چرایی و منطق ارزشیابی
۲۶۷	دیدمان‌های ارزشیابی
۲۶۸	رویکردهای ارزشیابی
۲۷۰	انواع ارزشیابی خطمشی
۲۷۰	گونه‌شناسی هاوالت و رامش (۲۰۰۹)
۲۷۲	گونه‌شناسی والمن (۲۰۰۳)
۲۷۳	گونه‌شناسی اسکریون (۱۹۹۱)
۲۷۸	معیارهای ارزشیابی اجرای خطمشی
۲۸۴	ارزشیابی و یادگیری
۲۸۵	فرهنگ ارزشیابی
۲۸۵	ظرفیت‌سازی برای ارزشیابی خطمشی
۲۸۷	خطمشی ارزشیابی
۲۸۸	پرسش‌های فصل
۲۸۹	فهرست منابع

پیش‌گفتار

این جمله قدیمی که کار تدوین خطامشی تمام شد، بقیه همش اجراست، نشانگر این پیش‌داوری است که اجرای خطامشی به سهولت امکان‌پذیر است و نباید نگران آن باشیم؛ در حالی که تجربه اجرای خطامشی در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که اجرای خطامشی بسیار سخت‌تر از تدوین آن است. اجرای خطامشی چیست؟ این پرسش یکی از ساده‌ترین و در عین حال مبهم‌ترین پرسش‌هایی است که در بحث مدیریت طرح می‌شود. پاسخ نیز می‌تواند به همان اندازه ساده‌اندیشانه یا مبهم باشد. استدلال اصلی کتاب حاضر این است که فهم اجرای خطامشی، لازمه درک ابعاد مختلف آن است.

پیش از یک دهه از ختمی‌گذاری در ایران می‌گذرد و قوانین مختلفی برای حل مسائل عمومی تصویب و برای اجرای دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط ابلاغ شده است؛ اما کمتر قانونی را می‌توان سراغ داشت که در اجرا با عودل به دارند و راجه نشده باشد. صعوبت اجرای خطامشی‌های عمومی، مستلزم واقع‌نگری و درک شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی حاکم در هر کشوری است تا بتوان مدل‌های اجرایی مناسبی را تدوین و در اجرا از زیر سامان‌های خطامشی به کار گرفت. باید در نظر داشت، تاکنون در زمینه اجرای خطامشی کتاب جامعی ناسه شده است که پاسخگوی نیازهای جامعه ایران از نظر آموزشی، پژوهشی، و کاربردی باشد و این احساس نیاز، نویسندگان را بر آن داشت که به فراهم آوردن کتاب حاضر دست یازد.

نگارندگان در تنظیم متن حاضر، سعی کرده‌اند ابعاد مختلف اجرای خطامشی را نشان دهند، تجربه مفید دیگر کشورها را در این خصوص مورد توجه قرار دهند و هر مورد اقتضایی در اجرای خطامشی عمومی تأکید کنند. این کتاب می‌تواند به عنوان کتاب درسی مورد استفاده دانشجویان رشته‌های مدیریت دولتی و علوم سیاسی قرار گیرد. به هر حال، باید محدودیت‌ها را هم در نظر داشت. هدف این کتاب تنها مروری بر نظریه اجرای خطامشی عمومی، برجسته‌ترین برداشت‌ها و رویکردها در عرصه نظری و عملی در این باره است که این خود در بسیاری موارد مستلزم تلخیص، ساده‌سازی و کلی‌پردازی است؛ بنابراین، کتاب حاضر در وادی چگونگی طراحی و استقرار مدل‌های مختلف اجرای خطامشی وارد نشده و از این نظر تنها مقدمه‌ای بر نظریه اجرای خطامشی است.